

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

*І. Білоткач, к.е.н., докторант
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Розвиток органічного виробництва та ринку органічної сільськогосподарської продукції є досить актуальним на сьогодні через низку явних екологічних, економічних та соціальних переваг, що притаманні цій сфері діяльності. Сектор виробництва та реалізації органічної продукції України характеризується позитивною і сталою динамікою, причому дані тренди співпадають із загальносвітовими.

Виробництвом органічної сільськогосподарської продукції займаються багато країн з різними особливостями економічних та інституціональних механізмів. Потрібно зазначити що основним фактором формування інституціональних процесів в державі є форма державного устрою яка впливає на формування всіх процесів в державі, зокрема і розвиток органічного агробізнесу. Але дуже важлива мотивація до впровадження органічного агробізнесу виробників сільськогосподарської продукції на регіональному рівні [1].

Перш ніж починати перехід до органічного, важливо мати загальне розуміння органічного сільського господарства, аспекти, що відрізняють його від інших систем землеробства, та зусилля, необхідні для таких перетворень. Починаючи процес переходу до ведення органічного аграрного бізнесу також важливо бути готовим до викликів, які супроводжують зміни в агросистемі. Проблеми переходу до органічного сільського господарства можуть включати наступні фактори:

- Зменшення урожайності сільськогосподарських культур і доходу (особливо під час перехідного процесу);

- підвищена потреба в удосконаленні інфраструктурі або додаткових інструментаріях, технологіях та обладнанні;

- підвищення потреби в підготовленій до застосування органічних технологій робочій силі;

- труднощі з отриманням доступу до ринку.

Успішне вирішення цих завдань багато в чому залежатиме від креативності стейкхолдерів, навчання на чужому досвіді та доступу до інформації про алгоритми успішних вирішень аналогічних завдань на регіональному рівні.

Щодо загальних пропозицій та рекомендацій то ми пропонуємо наступні кроки:

1. Здійснити повну паспортизацію земельних ділянок господарства з можливим виділенням конкретної земельної ділянки для ведення органічного агровиробництва, а при необхідності створення окремої структурної, або юридичної одиниці для можливого уникнення паралельного виробництва культур;

2. Забезпечити, щоб основні стейкхолдери господарств розуміли очікувані зміни та труднощі, а також довгострокові вигоди органічного агровиробництва та були вмотивовані до змін умов праці;

3. Враховуючі максимальні витрати на початку органічних перетворень в господарствах потрібно шукати державну чи міжнародну підтримку щодо розвитку цього виду аграрного бізнесу;

4. При умові недостатнього фінансування перехідного етапу потрібно розглянути можливість диверсифікувати ринкові можливості суб'єкту;

5. Здійснювати діяльність з доданою вартістю для максимально можливої кількості видів продукції підприємства;

Основні цілі виробництва органічних продуктів харчування такі:

- Виробляти якісні продукти харчування, що відповідають вимогам нормативних документів та очікуванням потенційних споживачів;

- Запобігати змішуванню органічних та неорганічних продуктів;

- Забезпечити прозорість через простежуваність технологій та методів виробництва і переробки.

Підприємства, зацікавлені в переробці або іншому управлінні органічними продуктами харчування, повинні враховувати попит споживачів на переробку з низьким рівнем споживання. Це може стосуватися смаку, справжності, ступеня обробки, занепокоєння щодо конкретних добавок, поживного складу, ступеня зручності, рівня використання енергії та пробігу, а також безпеки харчових продуктів. Ефективні організаційні інструменти також важливі для гарантування належного виконання всіх вимог щодо переробки органічних продуктів харчування, від управління та розбудови виробництва до документації. Довірче партнерство між постачальниками та споживачами також має вирішальне значення для гарантування органічного статусу товару. Органічну якість продуктів слід також забезпечити при зберіганні та транспортуванні [2].

Отже, безумовно перетворення звичайного сільськогосподарського підприємства або ділянки (обробленої або необробленої землі) в органічну ферму слід розглядати як процес. Для успішного завершення процесу знадобиться певний час, ресурси та зусилля. На жаль Дніпропетровська область по забрудненню площ сільськогосподарського призначення займає одне з провідних місць в Україні. Це безумовно не унеможливорює для виробників Дніпропетровської області можливість розвивати органічне агровиробництво, але робить цей напрямок для них більш витратним на початковому етапі. Але працювати в цьому напрямку треба, бо воно того варте! Слава Україні!

Література:

1. Федерація органічного руху в Україні: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://organic.com.ua>.
2. Багорка М.О. Маркетингове забезпечення функціонування фермерських господарств / М.О. Багорка, І.А. Білоткач // Агросвіт. – 2010. – № 21. – С. 18–23.